

Курсан Пахыр Чандеки

**РУБАЙЛЕР,
БЕЙТ,
ГАЗАЛДАР**

Ош, 2014

УДК 821.51
ББК 84 Ки 7-5
Ч-18

Ч-18 Курсан Пахыр Чандеки
Рубаилер, бейт, газалдар Ош, 2014. –бет.

ISBN 978-9967-18-090-1

Бул ыр жыйнакта акындын Чыгыш адабиятындагы рубай, бейт, газал өңдүү ыр куруу формаларын өз чыгармачылыгында эксперименттегени көрүнөт. Ошону менен кошо ырлардагы формалык гана өзгөчөлүк эмес, ой жүгүртүүдөгү чыгыштык бөтөнчөлүктөр, бул эң алды менен өмүр-өлүм, байлык-кедейлик, бул дүйнө, тиги дүйнө сооп-күнөө, тооба-текеберлик, падышалык-дарвештик деген сыяктуу заман жана адам насилинен өнүп чыгуусу көрүнүштөрдүн татаал тамырларын, фалсафий маани-маңызын ичкилик кыргыздарынын ойлоо маданиятынын алкагында интерпретациялоого аракет кылгандыгы даана байкалат.

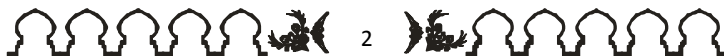
Ч 4702300200-14

УДК 821.51

ББК 84 Ки 7-5

ISBN 978-9967-18-090-1

© Чандеки К.П., 2014

Билбедим-1

Түркүн –түркүн гүл ачылат жер жайнап,
бир-бирине окшобогон нур жанат –
түр боңгун кайдан алган билбедим.

Асман мухит, көкмөк дүйнө чеги жок,
баш-аягын көрмөк да жок, жетмек жок –
чексиздикти кайдан алган билбедим.

Сан миң жылдыз жаркыраган асманда,
түн зулматта нурун чачат ааламга –
жарык нурун кайдан алган билбедим.

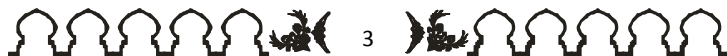
Жети кабат асман бар дейт ааламда,
бир кабаты не белгисиз адамга –
кабаттары кайда болду билбедим.

Бири ургаачы, бири эркек табият,
кошулушуп пайда болгон задият¹–
асылдыктын түпкү сырын билбедим.

Жер казышып, жердин ичин аңтарып,
эңшерилип жердин ичи бош калып –
жер жаныбар не болорун билбедим.

Бул дүйнөгө мейманбыз дейт адамдар,
билип туруп дил ооруткан иштер бар –
сезип, туюп не жамандык билбедим.

¹ Задият – зат д.м.

Туулмак бар, өлмөк да бар акыйкат,
кутула албайт бул чындыктан адамзат –
өлүм качан, кандай келет билбедим.

Билбедим-2

Чактар чагы, бактар багы–гүлүстөн,
кушу кушбак, пазилет бул өмүрдөн.
Көйнөгүн кир, көңүлүң кир не ылаж²–
пурсат кайсы пушман кайсы билбедим.

Жан жагында бирге жүргөн табакташ,
көңүлүңдө жакын болгон санаалаш,
Күнү келсе сатып кетер кир дүйнө –
досуң кайсы, душман кайсы билбедим.

Асманы көк, чексиз мухит көңүлүм,
арманы – ак, алла берген өмүрүм.
Акыйкатка жетиш мүшкүл асирет –
агы кайсы, кара кайсы билбедим.

Жолдор жолу-кан жолу дейт бул жолду,
тарам-тарам жер өмүрдүн ордосу.
Кайчылашкан тагдыр келет башыңа-
ону кайсы, солу кайсы билбедим.

Заң-заманы, акыл-эстин аمانы,
озуп кетти адамзаттын амалы.
Оюп жатат, союп жатат, тынчыбайт-
пайда кайсы, зыян кайсы билбедим.

² не ылаж – аргасыз д.м.

Көкүрөгү, көксү-дилге ыйманы.
наристедей момундуктун асманы.
Ызат-ыйбаа, бир-бирине бе урмат-
Улуу кайсы, кичүү кайсы билбедим.

Базарларда бакылдаган аялдар,
көйнөгү жок, шым кийишкен катындар.
үй күчүк эр, бейбаш зайып күчөгөн-
Эри кайсы, катын кайсы билбедим.

Бөрү келсе кыргын болор короого,
бейбаш келсе чуу түшүрөр ордого.
Оолжубай оомат кетип эл-жерден-
Акыл кайсы, ары кайсы билбедим.

Бак талашкан, так талашкан сугалак,
өзүм деген, өзгө билбес көрнамак³,
жакшылыктын жары болбос, баш болбос-
зору кайсы, кору кайсы билбедим.

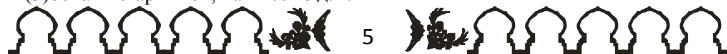
Аалым⁴ деген наамы алып даража,
акыл берип артык жолун таппаса,
барар жери, багы күнүрүп келечек-
илим кайсы, билим кайсы билбедим.

Корсулдаган кокуйлар бар жаныңда,
тең көралбас сокурлар бар аранда,
маңкурт болгон түбү ойрон бенамыс⁵-
тили кайсы, дили кайсы билбедим.

³ (1)кърнамак – жакшылыкты билбеген д.м.

⁴ (2)алым-жогорку д.м.

⁵ (3)бенамыс-ары жок, намыссыз д.м.

Алдап сатар, алып сатар дүнүйө,
пулга айланган тагдыр жетер түбүнө,
акыбетсиз, аесу жок мыкчыгер-
таалай кайсы, тагдыр кайсы билбедим.

Көңүлүмдө куштар зүлүм соолуду,
адеби жок ноомарт⁶ дилим оорутту,
кетким келди алыстарга баш алып-
зары кайсы, зору кайсы билбедим.

Таң каларга калбай калды эч нерсе,
Ышкым-кумар солгун кечет сезимде,
бардыр өмүр, аалам мухит түбөлүп-
бүгүн кайсы, эртең кайсы билбедим.

Курсан Пахыр Чандекимин бир киши,
достум болуң сырдашайлык сыр билги,
оомал – төкмөл бирдей турбас бул дүйнө-
кайсар кайсы⁷, оосар кайсы⁸ билбедим.

СЫРДАШАРГА

Сырдашарга сырым калды сыяйы⁹,
сулууланбай жүрөк кургур анайы¹⁰.
Сырдашарга көңүл өнөк таппаган,
Сыйлашардын сулууланды арманы.

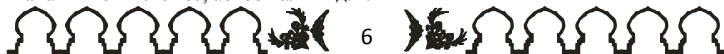
⁶ (4)ноомарт – колунан жакшылык келбеген д.м.

⁷ (1)кайсар-тентек д.м.

⁸ (2)оосар – тарынчак, оома д.м.

⁹ сыяйы-жънькъй, бир калыпта д.м.

¹⁰ анайы – эпчил эмес, аёкоо чалыш д.м.

Көкмөк гүлүм – көңүлүмбү көктөгү,
Чанагында сапсар¹¹ боек сүйүүбү?
Зарыктырган белгисиз бир дүнүйө-
Кагылыштан сезим үйү өрттөндү.

Кеттим эми жыйып көрпө – төшөгүм,
Мустар¹² болуп калар мында өнөгүм.
Ачылбаган сандыктагы түр болуп,
Купуя – кулп – айтылбаган сөздөрүм.

Жылдыз учса зырп дей түшөт жүрөгүм,
коркунучта көктө көктөм көңүлүм.
Жараткандан амандыкты суранып
Эртелерге өспөс үмүт үр – гүлүм.

Айтайын сөз, менден алдың сен башта,
ганыметим дидар сыйы сырларда
сулуулансын дүрү – дүнүйө жарыктык,
сырларыбыз айланышып ырларга.

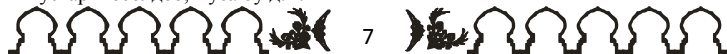
АЧЫЛМАККА КЕЛДИ КӨҢҮЛ СЫРЛАРЫМ

Рубаятым рухумдур, бейтим – бейишим-
Жүрөгүм акыйкаты, туйгандары.
Көз нурумдур көрүп дүйнө кезерим-
Көк деңиздин толкуп – ташып турарлары.

Бул менен деңизим, тереңи өзүм,
Көк толкун көңүлүмдүн шапарлары.
Аппак нур, ак таңда сергеги сөзүм,

¹¹ сапсар – кызыл, сары аралаш т\с.

¹² мустар – осолдоо, муёаюу д.м.

ааламга алып чыгар сапарлары.

Гамгын¹³ болбо, шат бол өзүң мейманым,
бирер түркүн бул дүнүйө жалганым.
Көрүп-көрүп сүйүп-сүйүп кучактап,
ганыметим¹⁴ доору-доорон сайраным.

Бйламакка көкүрөктө көз жашым,
ачылмакка келди көңүл сырларым.
Акыр арман, көйгөйү көп дүнүйө,
Коз жазгырган айла – амал найраным¹⁵.

Жалган айтып ганымдарды алдадым,
алдадым деп кубанбадым, аядым.
Аеолорум напи¹⁶ тийбес өмүргө,
Күчөп барат күнөө жыйган арманым.

ДЕҢИЗДЕЙ БОЛ, ЧАЙПАЛБАДА, ТӨГҮЛБӨ

Туйсуларың булак болуп сызыма,
тамчылары мончок сымал тизиме,
көзүнө нур, каухар болсо дилиңе-
жарык дүйнө сыр сандыгын ачты де.

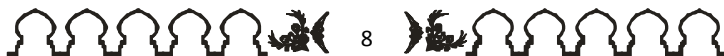
Назик гүлдөр жыт бураса дүр – дүйнө,
назы-бурак, ышкы түшсө көңүлгө,
аралачы, суктанып көр ааламга-

¹³ Гамгын – муёайым, кабатыр ойлуу д.м.

¹⁴ Ганымебим – амандыгын, аманым д.м.

¹⁵ Найраёым – айла – амалын д.м.

¹⁶ Напи – кайрымы, пайдасы д.м.

жарык дүйнө жүрөгүмдүн багы де.

Ыйлачы бир, зарлангын да муңкангын,
тунуктук бар сенде жаткан кайгыда.
Көз жаш менен жуундуруп дүйнөндү-
жакшы сөздөр жүрөгүмө дары де.

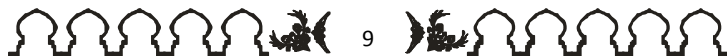
Достор барда душманда да бар жаныңда,
жашоо кызык булар бирге турганда,
дениздей бол, чайпалба да төгүлбө-
өлгөн жаман, тирүүлүктү жакшы де.

Тулпар туйлар, күлүк чуркаар күнүндө,
сыйлай билгин ыйлай билгин өмүрдө,
өлүп көр да кайра баштан тирилгин-
жаман айтпай, жакшы жок дейт, макул де.

ИШЕН УУЛУМ, АКЫЙКАТКА ЖОК ДЕБЕ

Көр дүйнөнү, туйгун, сүйгүн жыргап өт,
бар-жогуна кайыл бол да бош келбе,
келер-кетер бул ташканак дүнүйө-
бийик бол да, кетээрине гам жебе.

Бирдей болбос тагдыр түркүн ар кимде,
тирүүлүктө келер башка ар нерсе,
мүшкүл түшсө мундуу болор көңүлүн-
бийик болуп бечараны пас дебе.

Байлык кетер, барлык жеңер өмүрдө,
канаат кыл, жоктон барга элирбе,
баш-аягы чексиз мухит бул аалам-
туюп-туйбай кең дүйнөнү тар дебе.

Бул замандар-шылуундардын заманы,
ач дүйнөгө сугуң артып теңелбе,
момунчулук-улуулуктур дүйнөдө-
ишен уулум, акыйкатка жөк дебе.

АБАЙЛАГАН ЫЗАТ – УРМАТ ТИЛИНДЕ

Жаман айтпай, жакшы жөк дейт меселде,
жаман да бар, жакшылык бар эзелде.
Бе озурдун¹⁷ озуру бар артында-
жакшылык күн тагдырыма келет де.

Оору берсе шыпаа берчү кудайым,
пайсал¹⁸ кылгын, үмүт үзбө эртеңге.
Парвейиштеп¹⁹, сүйүп мени жараткан,
жакшылыгын жалгыз өзү берет де.

Напси балаа²⁰ – сугалактап сук болбо,
суктук арты мүшкүл болор эртеңге.
Тани – саат²¹ түмөн байлык теңдешсиз,
азы – сазы өмүрүмө жетет де.

Күнөкөр болбо, качач басып кир болбо,
арууланып алла болсун дилиңде.

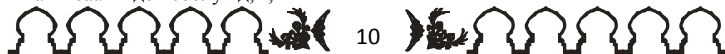
¹⁷ Бе озур – тынчсыз, жакшылыксыз д.м.

¹⁸ пайсал – к\т\, сабыр кылуу д.м.

¹⁹ парвейиштеп – багып, ыст\р\п д.м.

²⁰ напси балаа – каалоо, кумарлануу д.м.

²¹ тани-саат – ден соолук д.м.

Тилегениң берер алла кур койбос,
жаратканым жалгыз өзүң медет де.

Көңүл назик, бейиштеги гүл азиз,
абайлаган ызыт-урмат тилиңде.
Бе касыет кунары жок сөздөрдөн,
Тируулүктүн куну, куту кетет де.

ЖАРАТКАНДЫН БАРЛЫГЫНА ШҮГҮР ДЕ

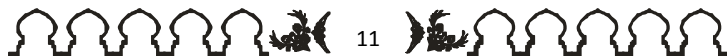
Тоюп – тоюп көрөйүн деп жүзүңдү,
өчпөө кылып, жагып койдум үмүттү.
Сүйүнөргө сүйүктүүсү көңүлдүн-
Жүздөшөргө махабатым макул де.

Сагынычтан саргайган жүз аеолуу,
ынтызарлуу ышкы жолу азаптуу,
жомоктогу сүйүшкөндөр арзууда,
жомок жолу теңсиз аруу, ыйман де.

Эрте жазда гүл ачылар кырларда,
дүрү – дүйнө, түркүм – түстүү ыраң да.
Сүйөрүңө тандап көңүл арзыган,
үрдүн гүлү ышкым, аруу гүлүм де.

Агарган таң актык берер ааламга,
күн бактылуу арзуу берер адамга-
Жер энеге таазим кыл да сүйүңгүн,
бул бактылуу күндөр менин күнүм де.

Аман чылык – айын, күнүң, өмүрүң,
бакты – тактың, көрүп көзүң сүйөрүң.
Аман болсун бүт табият ааламзат,
Жараткандын барлыгына шүгүр де.

ИШААРА

От күйүп, жалын ойнойт маңдайымда,
шаркырап шоокум салат жок дарыя.
Иңир каптап, түн пардасы тартылып-
түн кучактап, жумар көзгө бир ишаара²².

Жалгыз өзүм, эки көзүм жалында,
шарак – шарак чайым кайнайт кумганда.
Жалгыздыкты сүйүп турду көңүлүм-
Караңгыдан жарыктыкка ишаара.

Нарысте онтойт, сезиминде бир наала²³,
күрсүнүп түн, ыйлагансыйт дарыя.
Көрүп туруп жалынсаң да болбогон-
не мүшкүлдөр, тирүүлүктөн ишаара.

Агамын мен бүтүн дүйнөм суу болуп,
мээр-туйгуп акыл – эстен бедарга²⁴.
Кылыч шилтеп түндү жара чапмакка-
тура калам, бул газаптан ишара.

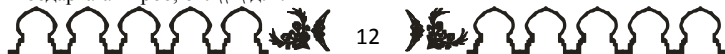
Келдим дүйнө: кездим дүйнө тагдырда
нугун бузбай агар сайда дарыя
Эшиги жок зулмат өкүм айлана-
кара парда-кайтар жактан ишаара.

...Сүйдүм деди, түн шыбырап сыр айтты,
шоокум салып агып жатты дарыя.
Агып келип кошул ушуп сүйүүлөр-

²² ишаара – ымдоо, элес – белги д.м.

²³ налаа-жалынуу, жалбыруу д.м.

²⁴ бедарга-ажыроо, бъл\|н\ д.м.

өмүр өнүп, машакаттан ишаара.

Отту сүйдүм, оттой күйдүм шу тапта,
жел желпинтип агып кетти дарыя.
Түн жамынып, от таптанып үргүлөп-
таңга садык-эртеңкиге ишаара...

ШУНЧЕКИ²⁵

...Удургуган ошол ойлор меники,
уюшпаган, орун таппай шунчеки.
Мени-меним пас тутушту бир-бирин-
мустар кылып гүлдөй назик дилимди.

Ооруп жаткан, оорукчан дил меники,
наар албай гүл баардан шунчеки.
Мени-меним кайт кылышты бир-бирин,
кара кылып айдан аппак бетимди.

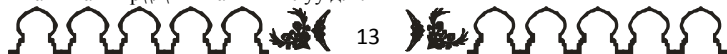
Бул беймаза бейсабырлык меники,
өмүрүмө шерик болуп шунчеки.
Мени-меним пас тутушту бир-бирин-
бүгүп- ийип, бою-сымбат белимди.

Шылтоо менин келер өлүм меники,
бир бечара келди-кетти шунчеки.
Мени-меним сагынышар бир-бирин,
жомок кылып таажы-дөөлөт бегимди.

ГАНЫМЕТ²⁶

²⁵ шунчеки-кичине эле, толор-толбос, жеткилеё эмес д.м.

²⁶ ганымат-тир\л\ккы каный кылуу д.м.

Байлык кетер, барлык жеңер,
түпсүз акыл аалам кезер-
Тируүлөргө өлүм мүшкүл,
бе паян напси-учур ганымет.

Туйлап келер, ыйлап келер,
барлыкка дарман сезимдер-
Ганымга²⁷ учур мүшкүл,
бе опоо байлык-удул ганымет.

Сонуп-солсо туйгу-мээр,
ата безер, ыйман кетер-
Дил азар өмүр мүшкүл,
бе адеп перзент-муңлук ганымет.

Күн кечер, тагдыр нелер,
бир өмүр келип-кетер-
Жоктукка барлык мүшкүл,
бе эсеп мээнет-шүгүр ганымет.

Бармын мен нечак²⁸ эртелер,
мени-меним- рухум эскерээр-
Дилге-дил-өзүм мүшкүл,
бе амир²⁹ каза-дидар ганымет.

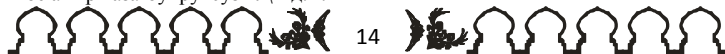
КЕЛДИ - КЕТТИ НЕ САЛТАНАТ

Кайсы-гамды серпип ыраак,
бир дүйнөмө назы-бурак-
гүл баардан бир жышаана,
көнүлүмө жактым чырак.

²⁷ ганымга- момун адамга д.м.

²⁸ нечак- кандай к'н, кандай мезгил д.м.

²⁹ бе амир каза-буйруксуз ыл'м д.м.

Муңлук дилим серпип ыраак,
көңүлүмө зеби-зыйнат-
изат-урмат көрөр көзүм,
уул-кызым бир салтанат.

Эй дүнүйө, кең дүнүйө,
дүйүм түркүн назы-неймат-
чардааналар кушу-кушбак,
оюн-күлкү бир салтанат.

Эй дүнүйө, түр дүнүйө,
көңүлүмдө назы-бурак-
Кутлук күнүм, сарпай кымкап,
досу-жарлар бир салтанат.

Апсаана көңүлүм көккө учмак,
аалам –аалам түр ташканак-
өткөн күнүм, бир өмүрүм,
келди-кетти не салтанат.

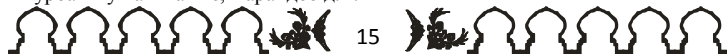
Эй дүнүйө, тар дүнүйө,
ташы-талкан бул ташканак-
не жараттым, не үлгүрдүм
акыл-эсим бир кыямат...

НЕ КЕРЕК

...Бул дүйнөдө өтөр өмүр бир келмек,
парзың ушул-тирүүлүктө сый бермек.
Ширин жаша, гүл кыл өмүр күндөрүн,
көңүл кара, гурбат³⁰ жыйып не керек.

Бул жарыкка келер өмүр бир кетмек,
карзың ушул-аманат жан ал демек.

³⁰ гурбат – ушак – айыё, жарандоо д.м.

Сүйүп жаша от кыл өмүр айларын,
көңүл төгүп, муздак жашап не керек.

Бул ааламдын пайнабына³¹ ким жетмек,
салтың ушул-тагдырыңа баш иймек.
Күлүп жаша, жаркырасын жылдарың,
көз жаш төгүп, ыйлап жашап не керек.

Пешененде насип, ырыс көп эрмек,
каадаң ушул-той узатып, той жемек.
Тойлоп жаша, той артынан той келсин,
Зындан куруп, дарга асып не керек.

Жаз келерде дүйнө жашыл түр киймек,
милдет ушул-адамдыкты тең билмек.
Түрлөп жаша, салтанат кыл дүйнөнү,
түрмө күрүп, абак жашап не керек.

³¹ пайнабына – акыр – аягына д.м.

АСИРЕТИМ – АЯНЫМ

Агар суу нугун бузбай сайдан-сайга,
не өмүр, жылдар өтөр бул ааламда.
Эскирип мезгил келсе өмүр токтоп,
жаңы өмүр бүрүн ачар найча-найча.

Кыш кетип, жазы келер бул ааламда,
жаннати жарыктыктын бир башкача.
Дүйнөнү дүр боекко боеп салар,
жыт бурап, гүл жамалы гунча-гунча.

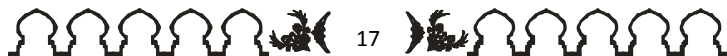
Жигит келер, шай келер аргымакта,
сымбаты көзгө сүртөр бир башкача.
Кыз келер, келин келер суктандырып,
суйкайып назик бели кымча-кымча.

Туйгуда сабыр-такаат күчү канча,
көз тойбос, учар көңүл-бул каймаана.
Дембе-дем, кыстап туйгу кайра-кайра,
чакырат белгисиздер бир ишаара.

Эскирем, өмүр өтөр жылдан-жылга,
арзуулар толуп ташар күтпөй азга-
Ташкындап дайра болуп агып кетсем,
бөлүнбөй арыктарга майда-майда.

Бошонуп чыгар бул кишенден айлам канча,
аттиңай бул өмүрлөр мынча кыска.
Өталбадым, бул айып-мен бечара,
тепчип жүрөк-туш тарабым найза-найза.

Зулматты жарып өтөр аргам канча,
дил кески-жараланар барча-барча.

Мен киммин биле албадым, дарига.
көңүл гаш³² кайт калар лакта-лакта.

Жерге сыйбай учсам чексиз ааламга,
алыстан көрүстөндөн көп жылдарга.
Өлбөсүмө жол барбы билейинчи,
токтой тур, сүйлөшөйлү, о дарига³³.

ТАППАДЫМ

Өмүрүмдүн көрдүм кайгы-кубанчын,
өзүмө-өзүм турам жоктой, башкамын.
Өтгү кызык, кетти дүрү-дүнүйө-
бир өмүргө салтанатым таппадым.

Бирде күлдүм, бирде чөктүм ыйладым,
бармын өзүм лекин бирдей турбадым.
Билип-билбей нечен чөктү көңүлүм-
бул жазмыштан дааналыгым таппадым.

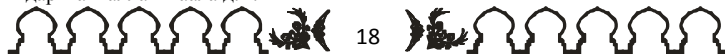
Аштым-таштым, оңго-солго төгүлдүм,
жетип-жетпей, чоктой күйдү жүрөгүм,
Өчүп-жанда, солуп-сонду үмүттөр-
бир кызыкка аманатым таппадым.

Келдим-кеттим канча калды таарынчым,
мен өлгөндө жоктоп ыйлар тагдырым,
Көз таш болуп сиңип кетем жерлерге-
бул жар ыктан акыйкатым таппадым.

НЕ АЙЫП

³² гаш – ачуу, кир, буулугуу д.м.

³³ дарига – алла – таала д.м.

Күндөр, айлар, жылдар жылар, агылар,
кечтер кирип, таңдар атып жарышып.
Күн жарыглык, түн караңгы табият-
бир-бирине эгиз дүйнө ылайык.

Жүрөк кагат, токтогончо тыным жок,
күн менен түн, кан тамырлар туташып.
Шарпылдаган толкун эч бир токтобойт,
айбат салып кыргак менен алышып.

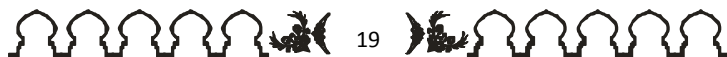
Бири кетсе, бири келген уланып,
өмүр, өлүм бирге жүрөт жанашып.
Каршылаштан өкүп-өскөн дүнүйө-
жаралгандын жашаарында не айып?

Жашаймын деп жан алекет жармашып,
өзүмө деп алдап-жоолап талашып,
Жан-жаныбар бул дүйнөдөн үмүткер-
көзүң көргөн тирүүлүктө не айып?

Желбиреген жеңил ойлор жел кайык,
шамал айдап, барар жерден адашып,
Түпсүз терең толкундарга урунса-
үзүлбөгөн үмүттөрдө не айып?

Тунук сууну шапшылаган, булгаган,
акыл айткан насаатты укпаган,
Алчыланган айып билбес дилазар-
дил ооруткан наадандыкта не айып?

Тунгуюктап туура жолду туйбаса,
талкаласа, кессе, бузса, бүлдүрса,

Бир жакшылык мээрим иш кылбасатотон зөөкүр, акмактыкта не айып?

Пейли жумшак, зары бар да зору жок,
кайыл болгон ачтыгына тогуна,
Кой оозуна чөп албаган бечара-
чабалдыкта, момундукта не айып?

Сүйдүм деди, сүйүнчүлөп сүйүүнү,
Бойойм деди сүйүү менен өмүрдү,
Сүйдү, күйдү, өчтү, жанды, жашады-
Сүйүүлөрдө, сүйгөндөрдө не айып?

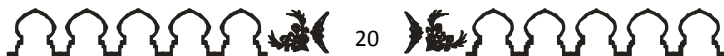
Өлдүн өчтүн, тездетишип көмүшөт,
жерди казып көмгөндөрдө не айып?
Бардан жоктон бул ааламды жараткан
жан эгемдин жарлыгында не айып?

...Жарык дүйнө, тирүүлүгүң шар-шара
жакшылыктар, жамандыктар жанаша
Жан жараткан жан эгемдан өзү ак-
тирүүлүктүн өзү таңдүү тамаша.

ЖОШКУН ДҮЙНӨ

Жошкун дүнүйө шар-шаралар аралаш,
өмүр өтмө-түгөнгүс да табылбас.
Туюп-туйбай, уйку-соодой тирүүлүк,
улуулукта бир ирмемге арзыбас.

Түркүм боек, түрлүү өңдөр түр оңбос,
көкмөк асман, көңүл гүлү жоголбос.
Каршылыктан оту жанып жашоонун,
кайыл келген акыл өзүн жоготпос.
Асылдыктар алтын менен ченелбес,

өтөр өмүр, жакшылыктар эскирбес.
Тутка болгон жарыктыкка түбөлүк,
ыйык ыйман нуру өсти кемибес.

Досу-жарлар жан жагында өнөктөш,
дос-жарансыз көңүл гүлү гүлдөбөс.
Ынтызарлык ички дүйнө, сулуулук-
мээримдердин шарапаты төгүлбөс.

КУШ КАНАТУУ ЖҮРӨГҮМ АМАНЫМ, ЭЙ!

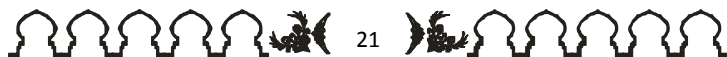
Туйлаган тулпарым башын бурдум мына,
Туу кучак туйгунум туурун курдум мына
Алтымыш ашаарым, дабааным, кайтаарым-
Ашыглыгым, бар ышкым сизге калды, эй!

Билсеңиз көңүл кушун таптым мына,
Барар жер-узун сапар кайттым мына,
Учкан куш алтын канат тебе жеткис-
Көк карап карагим, көзүм талды, эй!

Ойлор оюм, дүр казына каздым мына,
кайрылып көөхару, дүрүм таптым мына,
Көрдүм, туйдум, куштар-кушбак көңүлүм-
куш канаттуу жүрөгүм аманым, эй!

Бийик –бийик ашуу-дабан аштым мына,
кеч болбос деп сапарыма шаштым мына,
Кимдер дейин, сапарлашым менин-меним-
өмүр шерик өзгө туйбас жакындар эй!

Таалайым-такты-бактым шүгүрүм мына,
Дилим, оюм, жел жетпес күлүгүм мына,
Күлүгүм күнүндө, кайрылбас өмүрдө-
Ганыметим-дидарга таазим кылдым, эй!

Жайнамазым – ыйман, сырдашым бир алла,
жалбарамын аман кой деп жерди мына,
ай аман, күндөр аман асманым аман-
узак-узак өмүрлөр-көөнүм-тындым эй!

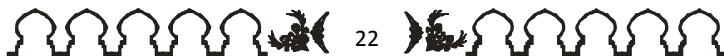
АКЫРЕТТЕ БИРДЕЙЛИКТИ УНУТПА

Мейман болуп келдик эле жарыктык,
дүрү-дүйнө насип күнгө раазылык.
Бей опоо деп тирүүлүккө наалыба-
опоо болуп эч бир нерсе калал бас.

Келди-кетти, өтөр-кетер жолоочу,
шардаанада өмүр жолун улоочу.
Чын дүйнөдө түбөлүктүү бейишиң-
Жарыктыктын бир күнүндөй болалбас.

Кемчилдиги такыр бүтпөс тирүүлүк,
канаат кылбай жеңил ойлор жүгүрүк.
Сабыр кылмак асылдыктын белгиси-
шүгүрчүлүк ак жолунан адашпас.

Акыретте бирдейликти унутпа,
менменсинип өзгөлөрдү пас тутпа.
Жүз жыл жашап түшсөң ажал торуна-
солдон оңго караганча болалбас...

АДАМ БОЛГУН АТЫ УЛУК ЫЙЫК ЗАТ

Тагдырыңда тушкар болор канчалар,
туйгун адам туштап көңүл оорутпас.
Жолугар бир күн жокчулуктун жону бош,
март адамдар берип карзын доолабас.

Жакшылык кыл, бир-бириңе көмөктөш,
жакшылыксыз дүйнө бир чөл өспөс
жакшылыктын шарапаты тирүүлүк-
бакылдыктын багы асти³⁴ көгөрбөс.

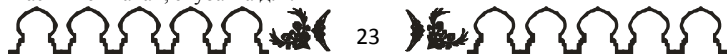
Корсулдаган тотон көңүл оорутар,
сөз маанисин туюп-билип аңдабас.
Бычак уруп, дил жаралап, сыздаткан,
наадандыгын, акмактыгын байкабас.

Жарыкчылык түркүм дүйнө тирүүлүк,
ышкы-кумар, ынтызарлык солубас.
Озуп өтүп мараларга арыбай,
буудан болгун, ташыркабас, арыбас.

Учкан куштай мезгил өтөр билинбей,
өткөн өмүр кайра артка кайрылбас.
Туш-тушунда сапар самап туйлаган,
тулпар болгун узак жолдо чаалыкпас.

Сырдуу дүйнө самоо менен саналаар,
сабыр-канаат жеңип чыгар жеңилбес.
Бийиктерден алыстарды көздөгөн,
туйгун болгун өткүрлүгү кемибес.
Көздун нуру өчпөс мээрим, тунуктук,
ыйман-ыйбаа, ызат-урмат түгөнбөс.

³⁴ асти – эч качан, эчубакта д.м.

Адам болгун аты улук ыйык зат-
улуулуктан рух дүйнөсү бөлүнбөс.

БАРГА – ЖОККО БИРДЕЙ ТУРГАН ДҮНҮЙӨ

Келдим эми сапар карып кетермин,
чын үйүмө чындап барып жетермин.
Кандай болот мыңдан ары дүнүйө-
ойлоп-ойлоп акырына жетпедим.

Тоолор калар, гүлдөр гүлдөп ачылып,
билинбестир көп ичинде кеткеним.
Келип-кетип чарк айланган дүнүйө-
башы кайда, соңу кайда билбедим.

Басып өткөн издер калды аркада,
дайым болуп бул жарыкка келгеним.
Шаршаралуу агып өткөн дүнүйө-
шардаанада калар жыйган тергеним.

Арзууларым арыбаган тулпарым,
мараларга дегдеп жашап келгеним.
үмүт өчпөс оттуу жарык дүнүйө-
өлсөм дагы сенден алыс кетпесмин.

Караңгы гөр-жатар жериң таш-турпак,
моюн толгон мен барбаймын дебесмин.
Мараларды чектеп койгон дүнүйө-
кантсем дагы кадырыңа жетермин.

Тил безеген булбул тынар, соолугар,
озуп келген тулпар арыр, жыгылар.
Мерчемдерда өлчөм кылган дүнүйө-
жарыктыктын бир билгени бар чыгар.

Шүгүр кылам жан эгеме Аллага,
өмүр берген, насип берген адамга.
Барга-жокко бирдей турган дүнүйө-
сабыр менен аты улук ааламда.

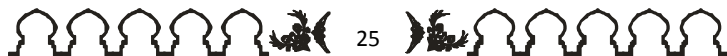
...Келиши оңой, кетиши кыйын кайгылуу,
балдар бактың, өмүр өчпөс улалуу.
Коштошууда чукул болгон дүнүйө-
узатууда өмүр мүшкүл аялуу.

СЕНДЕН ЭЧ КИМ ӨТӨ АЛБАС

Байлык-бакыт-акыл менен билекте,
түбөлүк гүл-сен жараткан ак иште.
Көркөмдөп көр, көзүң көргөн дүнүйө-
тагдыр ошол-ак жолунан адашпас.

Дүрү-дүйнө, байлыгыңа ишенбе,
ташы-талкан, күл болор ал бир күндө.
Өтөр-кетер мейманчылык дүнүйө-
моокуң канып көргөнүңчө болалбас.

Мүшкүл түшсө кайгы – капа бул башка,
көргүн, көтөр, бекем бол да майышпа
Дос-душманга жалдыраба, жалынба-
жоомарттыктан сенден эч ким өтө албас.

МЕН МЫНДА

Сүйлөшөйүн дедим эле бир азга,
бир кайрылып жолугушкан бул чакта.
Жалбырактар сапырылып күз болду-
дүйнө турат-эңсөө менен мен мында.

Айталыкпы, көңүл канча арманда,
бир бурулбай гүл бурактуу жаз чакта.
Жарык чачып, нур төгүлбөй өмүргө-
дүйнө ээн-жалгыздыкта, мен мында.

Кийин эмес, жүз ганымет адамга,
тойбой турам жан дүнүйөм дидарга,
Арзуу калар, көңүл кетсе таарынып-
өмүр жалгыз-сүйүшөргө мен мында.

Кантсе дагы капалык жок тагдырга,
өз оюмда толкуп өттүм бир азга,
Кайырлашып жүрөк отум берүүгө-
кана эми, күйүшөргө мен мында.

БАЛА

Дедим: - Балам бактым, балам тактым, бузулбас,
-балам – дөөлөт, балам-үмүт айрылбас.

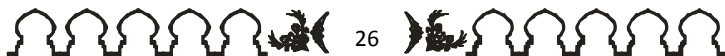
Деди: -Бала бакыт, бактысына карап бак,
-көп үйрүлбө, тайкы болсо таяр так.

Дедим: -Балам ширин, балам-орун басарым,
-балам-кубаныч, балам-көңүл ачарым.

Деди: -Бала ширин, боор этиң, кубанчын,
-көп ширини айтып бүтпөс арманың.

Дедим: -Балам-күнүм, балам-өмүр жыргалым,
-балам-максат, балам-күчү-кубатым.

Деди: -Башка түшсө оңдоп болбос таалайың,

-күнү келсе чапып кылар баш аңды,
-бала деген жеңип болбос душманың.

БҮТПӨС ДҮЙНӨ-АРДАГЫМ, АМАНЫМ МЕНЕН

Айтыларга шай болуп айтаарым менин,
өзгөрөр өктөм мезгил кайтаарым менин.

Чандеки тоолорунда мекеним менин,
Чандөлөш³⁵ дилгир дилим зирегим менин.

Кыйырларга кыялап кыялым менин,
кылчайып учар кушка ыйлаарым менин.

Бийик жер, бийик калар бейитим менин,
зыяратка³⁶ арзырлык шейтим менин.

Жайнамазым акка бурар жүзүм менин,
ак жолу ак, тунук далим сүйгүм менин.

Өлбөсүм, өмүр шерик өнөрүм менин,
такдырым-ырыскы насип көрөөрүм менин.

Жакшылык күндөр бул-жарлыгым менин,
жаш күнүм жараным-барлыгым менин.

Жаратканга жалбарар момунум менин,
барлыкка шүгүр кылар топугум менин.
Аалам аман, жер кезер дер бишим менин,
асма куржун мойнумда эртеңим менин.

³⁵ Чандылыш – эрте жазда кел\ч\ кичинекей кооз чымчык.

³⁶ зыяратка-сыйынууга д.м.

Асан кайгы, коркунчак жүрөгүм менин,
аманчылык ашыгым, сүйгөнүм менин.

Бойго жеткен боз улан кез бозум менин,
боектуу күн, бактылуу чак достум менин.

Ызат кылдым улуулар-урматым менин,
ыйбаа кылдым алладан ыйманым менин.

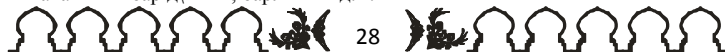
Чын дүйнө, жалган дүйнө барлыгым менин,
туйбаган туюк кездер арманым менин.

Ынтызар – ышк отунда жанмагым менин,
жаханым³⁷-рухум болуп калмагым менин.

Ырымдын ыйык-көксүмдө сырым менин,
өмүрлөр азиз дегим, аярым менин.

Улуу тоолор Чандеки турагым менин,
бүтпөс дүйнө-ардагым, аманым менин.

³⁷ жажаным – бар дүйнөм, барлыгым д.м.

ДОСУМ

Мингениң чет эл машина, досум,
миярың³⁸ жыргал ашына, досум.

Жалтылдайт үйүң хан сарай, досум,
алыстап кеттиң чакырбай, досум.

Болтойгон аппак зайыбың, досум,
тапкының дүйнөң, кайыбың, досум.

Андаша³⁹ кылбай, аябай, досум,
алгыр бир болуп алыпсың, досум.

Катар-катар магазин, досум,
каражат кайдан табылды, досум.

Кыздарды сатып чет элге, досум,
кыянат кылдың өз элге, досум.

Сугалак болдуң, сук болдуң, досум,
сураксыз күнгө туш болдуң, досум.

Дүнүйө душман билбедин, досум,
дос-жерди көзгө илбедин, досум.

Куйругу болдуң чоңдордун, досум,
кудайым ишиң ондосун, досум.

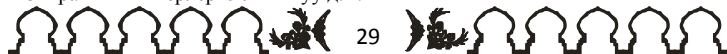
Жүргөнүң күндө зыяпат⁴⁰, досум,
аж сапар кылдың, зыярат⁴¹, досум.
Беш убак намаз парз экен, досум,
адамга адам карз экен, досум.

³⁸ миярыё-чегие, жеткен жериё д.м.

³⁹ андаша-уялуу, иймен\ д.м.

⁴⁰ зыяпат-сыйлоо, коноктоп сыйлоо д.м.

⁴¹ зыярат-ыйык жерлерге сыйынуу д.м.

Көрдүн деп кудай көз берген, досум,
сүйлөсүн деп сөз берген, досум.

Эл бөлгөн иштер адабат⁴², досум,
жамандап айтса гылапат⁴³, досум.

Адалдан таап бай болгун, досум,
байлыгың кимге кызганыч, досум.

Бей намаз көңүл кир экен, досум,
беш күндүк өмүр шул экен, досум.

Дидарга дидар ганымет, досум,
жакшылык иштер акыбет, досум.

Бетиңе айттым жашырбай, досум,
ак жолго түшкүн адашпай, досум.

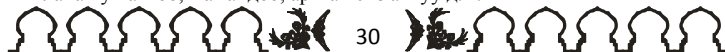
Достум бар досум, досум деп, досум,
достон бир көңүл толсундеп, досум.

Акылдуу ойлоп өзүңдү, досум,
артык ойлоп сөзүңдү, досум!

Барыга азыр пайгамбар, досум,
ачып жүр аста көзүңдү, досум.

⁴² адабат-каршылашуу, бөлүп жарылуу д.м.

⁴³гылапат-ушактоо, жамандоо, арттан сөз айтуу д.м.

Текебер болбой тең болгун, досум,
теңтушка көңүл кең болгун, досум.

Эгизден карап тиктейсиң, досум,
адамды көзгө илбейсиң, досум.

Жүралбай калдык жанашып, досум,
дил жарыбай адашып, досум.

Бөлүнсө бөрү жеп кетет, досум,
бөлөккө анча кеп кетет, досум.

Кудайым эстен чыкпасын, досум,
достугум, сөзүм тындагын, досум.

Мандай тер менен нан таап, досум,
адалдап баккын балдарың, досум.

Жай айланып күз болот, досум,
достуктун көөнү түз болот, досум.

Дос болбосо сырың жок, досум,
жүрөгүң толгон ырың жок, досум.

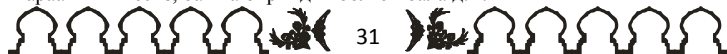
Мейманчылык өмүр бул, досум,
мээрим менен кетейли, досум.

Арамдан тапкан байлыгың, досум,
араамы⁴⁴ кылат балдарың, досум.

Арамдабай ак кылып, досум,
адал бир жашап өтөлү, досум.

Сенин оюң ким билбейт, досум,

⁴⁴ араамы-никесиз, башка биръядьн болгон бала д.м.

заңгарлар⁴⁵ сөзгө ишенбейт, досум.

Зыялы⁴⁶ адам азада, досум,
зыярат күндөр, көп жаша, досум.

КУШТАРМЫН ДҮЙНӨ – ӨМҮРГӨ

Суксурдай боюң-сурайыл дүйнө азырак,
бар көргөн өмүр-ааламга өзүң арзылык.
Көөнүңө көөнүм, көзүңө көзүм руху-нур-
чын дүйнө бойлоп бейишке бирге барарлык.

Танимда⁴⁷ жаным- аллага айтар раазылык,
сүйөрүм сүйгүм-ааламга арзып татырлык.
Боюңа боюм, оюңа оюм жанашып,
айлардан айга, жылдардан жылга барарлык.

Аргымак аттай шайланып турсаң көрөргө,
туйлаткан жүрөк турпатың сенин бөлөкчө.
Жанымда өзүң-жашоодон коркпос шермин мен,
астейдил карайм, куштармын дүйнө-өмүргө.

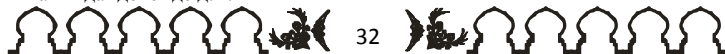
Ышкылуу жүрөк, ынтызар көңүл жүзүңдө,
жыпарың гүл-гүл, жышаанаң гүл-гүл сүйөргө.
Буралып турсаң булаңгыр чачың төгүлүп,
өлбөстөй болуп туштугам кумар дүйнөгө

Сүйлөргө сөзүм, угаарым өзүң, эй бурак,
авазың акак, тунугу булак шыңгырак.
Эй толгон түнү айтарга ышкы-махабат,
арзуюң-сүйүү жүрөккө чачкан нур сымак.

⁴⁵ заңгарлар-\ятсыз, сьз аппос адамдар д.м.

⁴⁶ зыялы-билимд\, маданият\ адам д.м.

⁴⁷ Танимда- денемде д.м.

Газалым-гөзөл⁴⁸ сүйүүдөн аккан нур булак,
туулмак-өлмөк-макабат өзү дат фурак⁴⁹.
Сүйөйүн сүйгү, соноюн сонгу алаамат,
жаз болор анда жаңыдан өнүп махабат.

ТАПТЫМ

Жолдордо жолум, жолоочу жолбун заманым,
жарыгым дүйнө-барлыгым жаным, аманым.
Жаннатим жахан, ынтызар ышкым тирүүлүк-
жанмагы алаам, гөөхарү-гөзөлүм таптым.

Ашуулар артта, булут сүзгөн дабаандарым,
чимели жоп, кызыгым, тынчым, сапарларым.
Мээнетим мекен, сыйлаары-сыйы жакшылык-
шеригим шерим, жөнүм у жөлөгүм таптым.

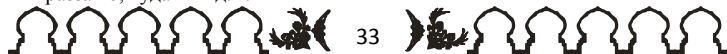
Зыратым-зыйнатым деп таалайым-тагым,
жолума жолдош-жоомартым сабыр-такаатым.
Момунчулук мойнумда расул аллайым-
багыма бостон, байлыг у бактымды таптым.

Барлыгым парман дилимде дуа айтаарым,
бул жарыглык-өзүңсүң аярым, акты-пайманым.
Шүгүрүм шүйкүмүм дүр, эртелерге я раззак⁵⁰-
бир келер өмүр, тажию-тактымды таптым.

⁴⁸ гъзьл—сулуу, ышкылуу д.м.

⁴⁹ фурак-айгай салуу, бакыруу д.м.

⁵⁰ Я раззак-э, кудайым д.м.

ЭЙ ДОС

Менин меним-билерим, зирегим, эй дос,
бир өмүр өлбөстүкка тирегим, эй дос.

Чарлаар чагым⁵¹, мен мында жетээрим нечук⁵²,
акыйкатың, актыгың издедим, эй дос.

Мүшкүл түшсө башыма күйөрүм, эй дос,
менин-меним-мээримим, сүйөрүм, эй дос.

Танамда жаным парзы-карзым, э алла,
түнүм у күнүм менин түгөйүм, эй дос.

Сыйлашар сыйым, үзүм⁵³-урматым, эй дос,
гүл кылдык бу жаханды үстазым, эй дос.

Араздашпай аядык, ачтык дарбаза,
аманымда кыйбасым, кымбатым, эй дос.

Бу дүр дияры⁵⁴, дидар тойбодук, эй дос,
сүйүндүк, сүйдүк, солуп-сонбодук, эй дос.

Мүшкүлү сынак дедик, мурийбат күндөр,
бу жан мустару-музлам⁵⁵ болбодук, эй дос.

Шүйкүмсүз жакыл⁵⁶ күндөр алаамат, эй дос,
өлгөн күн өчөр чырак-кыямат, эй дос.
Бийманы-ыйбаа, бу дүйнө сыйлашарга,

⁵¹ чарлаар чагым-чакыруучу учурум д.м.

⁵² нечук-белгисиз бир чак д.м.

⁵³)\з\м-ж\з\м, бегим д.м.

⁵⁴ дияры-табияттын ж\з\ д.м.

⁵⁵ мустару-музлам-томсорбодук, кыйын абалга калбадын д.м.

⁵⁶ жакыл- аёосуз, ачуулуу д.м.

амалым, акыл-эсим салаамат, эй дос.

Күнөө жыйдык кайларга каталык, эй дос,
Келип куугун кай багыт качайлык, эй дос?

ШҮГҮР КЫЛДЫМ

Шашып калам, мүдүрүлөм, оңолом,
сапар жолум туш-тушуна шар-шара.
Чаркы-палек, чакчалакей дүнүйөм-
каршы-терши, акыл-ойлор мажара⁵⁷.

Арзып келем, үмүт этип күн кечем,
кадамдарым сапар кезген дубана.
Кайда барсам сабыр-такат таппаган-
дүйнө бопбош, акыл-эсим бедарга⁵⁸.

Жетер жолдун эң кызыгы өлүмдүр,
аралыкта түмөн ташпиш⁵⁹ убара.
Сүйдүм-күйдүм, сүйүп-күйүп жок болдум-
болор-болбос дүрү-дүйнөм апсаана⁶⁰.

Шүгүр кылдым-бармын азыр дүйнөдө,
арзууларым жан жагымда сырдаана.
Бүтүн аалам куттук айтып ийилик-
гүл көнүлүм-бир өмүрдөн нурдаана.

ҮР БОЛУП КӨККӨ УЧУП КЕТТИ ДЕШТИ

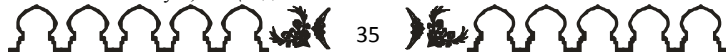
Нечен ашуу дабандар ашып,

⁵⁷ мажара-тартышуу, талашуу д.м.

⁵⁸ бедарга-дайынсыз, белгисиз д.м.

⁵⁹ ташпиш-санаа тартуу д.м.

⁶⁰ апсаана – болмуш, ЫГМ/Ш д.м.

көрмөккө мээрбаным тездеп-шашып,
астымда тулпарыма камчы бастым-
жүрөккө сагынычым ашып-ташып.

Нечен-нечен жолдор басып,
сүймөккө азизимди көңүл арзып,
астымда тулпар арып, өзүм гарып-
келдим жаным, сагынычым колума алып.

Келдим жаным, сага келдим,
жан биргемди көрөйүн дедим.
Мени сүйөр көңүлүңө-
жүрөгүмдү арнап келдим.

Жүрөк дегдеп, дүйнө кездим,
ай жүзүңдү көрөйүн дедим.
Гүлдү сүйөр көңүлүңө-
арнап тоодон гүлдөр тердим.

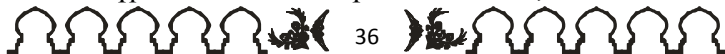
Келдим жаным, сага келдим,
сагынгандыр самап дедим.
Жан эриткен сөздөрүңдү-
тоюп-тоюп уксам дедим.

Келсем жоксуң... Таппадым сени,
не гөйгө салдың, назигим мени?
Саман-самап күткөн дешти,
үр болуп көккө учуп кеткен-дешти.

Арнаган гүлүм көз жашым жууду,
кош колдоп аны жүрөгүм сунду.
Сагынычка толуп сурма көздөрүң-
сүрөтүңдө мени аяп карап турду...

КОШ КОЛ, ЭМИ

Бүтүн жазым, кар басып ашуу-белди,
өмүр жазы ”Кош”дечү мезгил келди,

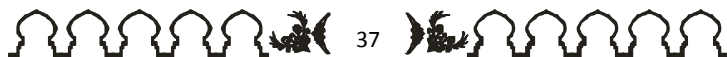

Кербен тартып түрөйүн эшигимде-
бактылуу кез, жыргал кез, кош кол эми.

Кадам изим калтырдым тоо-ташыңа,
тулпардай туйлап өстүм кучагыңда,
Уруксат бер, кайтайын өз элиме-
өскөн жерим, бир боор эл, кош кол, эми.

Алдейлеп ак сүт берген апам калды,
сүйүп алган жарым калды бооруңда,
Торкодон топурагың төшөй көргүн-
тапшырдым, мундаш жерим, кош кол, эми.

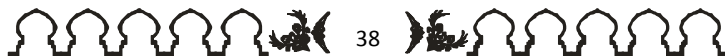
Бүттү жазым, боз кыроо басып жерди,
кантейин, соңку жазга келемби эми,
Алдыда канча өмүр, кандай тагдыр-
жаштыгым, өскөн жерим, кош кол, эми.

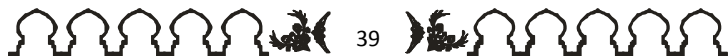
МАЗМУНУ

Билбедим-1	3
Билбедим-1	4
Сырдашарга.....	6
Ачылмакка келди Көңүл сырларым.....	7
Деңиздей бол, чайпалбада, төгүлбө.....	8
Ишен уулум, акыйкатка жок дебе.....	9
Абайлаган ызат – урмат тилиңде.....	10
Жараткандын барлыгына шүтгүр де.....	11
Ишаара.....	12
Шунчеки.....	13
Ганымет.....	14
Келди - кетти не салтанат.....	15
Не керек.....	16
Асиретим – аяным.....	17
Таппадым.....	18
Не айып.....	19
Жошкун дүйнө.....	20
Куш канатуу жүрөгүм аманым, эй!.....	21
Акыретте бирдейликти унутпа.....	22
Адам болгун аты улук ыйык зат.....	23
Барга – жокко бирдей турган дүнүйө.....	24
Сенден эч ким өтө албас	25
Мен мында.....	26

Бала.....	26
Бүтпөс дүйнө-ардагым, аманым менен.....	27
Досум.....	29
Куштармын дүйнө – өмүргө.....	32
Таптым.....	33
Эй дос.....	34
Шүгүр кылдым.....	35
Үр болуп көккө учуп кетти дешти.....	36
Кош кол, эми.....	37

Курсан Пахыр Чандеки

РУБАЙЛЕР,
БЕЙТ,
ГАЗАЛДАР

Тех.редактору: Тойчубаев Акылбек
Корректору: Ыкыбал уулу Элдияр

Терүүгө 20.10.2014-ж. Басууга 10.11. 2014-ж.
Кагаздын форматы 60x84 2,5 Көлөмү басма табак.
Нускасы 100. Буйрутма №42 Офсеттик ыкма менен басылды.
Ош ш. Курманжан датка көчөсү-236
0779 77 77 89, 0770 13 02 02

